

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Waclaw

Nazwisko: Maliszewski

Miejsce urodzenia: Jawory gm. Rutki pow. Łomża

Data urodzenia: 22-09-1909

Imię ojca: Józef

Imię matki: Marianna

Dodatkowe informacje:

Uzupełnienia/sprostowania:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Waclaw Maliszewski pseudonim "Szpak" i "Jaw", od roku 1941 żołnierz Polskiego Związku Powstańczego i AK, a od marca 1946 żołnierz antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) na terenie pow. Łomża, zamieszkały we wsi Jawory gm. Rutki pow. Łomża, figuruje jako "podejrzany" i następnie oskarżony w aktach śledztwa UB z PUBP w Łomży, WUBP w Białymstoku i Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Białymstoku z roku 1946. W tych aktach zapisano między innymi, że Waclaw Maliszewski pseudonim "Jaw" to uzbrojony "członek NZW", który został "zatrzymany dn. 6.07.1946 r. przez PUBP Łomża". Został oskarżony m.in. o to, że na terenie pow. Łomża od marca 1946 do 6 lipca 1946 "był aktywnym członkiem NZW" i dowódcą kompanii, a od maja 1946 r. dowódcą 1 batalionu NZW - podległego komendzie powiatowej NZW krypt. "Mazur" (pow. Wysokie Mazowieckie). Zapisano też, że ww. żołnierz NZW "był zaopatrzony w broń palną i amunicję". Akta te zawierają między innymi: różne pisma, arkusze informacyjne i protokoły UB dot. Waclawa Maliszewskiego, w tym część protokołu jego przesłuchania, akt oskarżenia z dn. 2.10.1946 i odpis wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 7.10.1946.</p>	<p>IPN Bi 015/571 (577).</p>	

Wacław Maliszewski pseudonim "Szpak" i "Jaw" figuruje jako oskarżony w aktach w sprawie karnej Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z lat 1946-1947. W tych aktach zapisano między innymi, że Wacław Maliszewski pseudonim "Jaw" został oskarżony m.in. o to, że "w grudniu 1945 r. nawiązał kontakt z członkiem nielegalnej organizacji NZW Kwiatkowskim Hipolitem", "w marcu 1946 r. wstąpił do nielegalnej organizacji NZW (...) i otrzymał stanowisko dowódcy kompanii (...). W maju 1946 r. objął stanowisko dowódcy I-go batalionu NZW (...). Był zaopatrzony w fałszywy dowód na nazwisko Krajewski Henryk i w broń palną - pistolet >Parabellum<". Akta te zawierają także między innymi cztery protokoły jego przesłuchań (m.in. protokoły z 6 lipca 1946 i z 24 lipca 1946), akt oskarżenia z dn. 2.10.1946 i akt wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 7.10.1946. Wyrokiem tego sądu "w trybie doraźnym" Wacław Maliszewski został skazany na karę śmierci, "utrata praw publicznych na zawsze" i "przepadek całego jego mienia".

IPN Bi 212/375 (Dr. 78/46).

Wacław Maliszewski syn Józefa, zamieszkały we wsi Jawory gm. Rutki pow. Łomża, figuruje w aktach Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Białymstoku z roku 1946. W sprawozdaniu tej Prokuratury datowanym 10.10.1946 zapisano między innymi (na str. 85 akt), że Wacław Maliszewski na terenie pow. Łomża "od marca 1946 r. był aktywnym członkiem zajmującym czołowe stanowisko w nielegalnej organizacji NZW". Zapisano też, że ww. żołnierz NZW "był zaopatrzony w zdalny do użytku pistolet i amunicję".

IPN Bi 184/8 (13/46).

Wacław Maliszewski syn Józefa i Marianny figuruje w aktach Centralnego Zarządu Więziennictwa z lat 1956-1969 zatytułowanych "Kartoteka skazanych" (ta kartoteka obejmuje karty wytworzone w poszczególnych więzieniach PRL w latach 1944-1968). W karcie dot. Wacława Maliszewskiego zapisano między innymi, że ww. wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 7.10.1946 został skazany na "karę śmierci" i "stracony" w dn. 17.10.1946.

IPN BU 2449/1.

Wacław Maliszewski pseudonim "Szpak" figuruje, wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami AK, w opracowaniu Wydz. "C" KW MO w Białymstoku z lat 1985-1987 zatytułowanym "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 95". To opracowanie dot. partyzanckich oddziałów i żołnierzy AK Obwodu Zambrów krypt. "Żubr-9"/ "Łoś nr 1"/ "Jabłoń nr 29/3" z okresu ich działalności: luty 1942 - wrzesień 1945 na obszarze powiatu Łomża i powiatu Ostrów Mazowiecka. Zawiera kwestionariusze osobowe kilkuset żołnierzy i współpracowników AK, które zostały opracowane na podstawie akt różnych jednostek UB i MO z lat 1946-1950. W kwestionariuszu dot. Wacława Maliszewskiego pseudonim "Szpak" zapisano między innymi, że ww. "w okresie od października 1944 r. do września 1945 r. na terenie powiatu łomżyńskiego należał do nielegalnej organizacji AK. W grudniu 1945 r. przeszedł do nielegalnej organizacji NZW i zmienił pseudonim >Szpak< na >Jaw<".

IPN Bi 019/121 (2/57) t. 2.

Wacław Maliszewski pseudonim "Szpak" i "Jaw" figuruje, wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, w opracowaniu Wydz. "C" KW MO w Białymstoku z lat 1973-1980 zatytułowanym "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 50". To opracowanie dot. partyzanckich oddziałów i żołnierzy Narodowego Zjednoczenia Wojskowego podległych Komendzie Powiatu Łomża NZW krypt. "Zaporoże"/ "Łaba"/ "Podhale" - walczących z komunistycznymi okupantami kraju w latach 1945-1949 na obszarach powiatu Łomża, pow. Ostrolęka, pow. Ostrów Mazowiecka i pow. Kolno. Zawiera następujące rodzaje dokumentów: karty Dp-14 oraz kwestionariusze osobowe kilkuset żołnierzy i współpracowników NZW, które zostały opracowane na podstawie akt różnych jednostek UB i MO z lat 1946-1952. W kwestionariuszu dot. Wacława Maliszewskiego pseudonim "Szpak" i "Jaw" zapisano między innymi, że ww. "w okresie od marca 1946 r. do lipca 1946 na terenie powiatu łomżyńskiego był członkiem reakcyjnej nielegalnej organizacji NZW. Początkowo pełnił funkcję dowódcy kompanii, a od maja 1946 r. pełnił funkcję dowódcy I-go batalionu Komendy Powiatowej NZW krypt. >Mazur<". Zapisano także m.in., że w dniu 6 lipca 1946 Wacław Maliszewski został "zatrzymany" przez UB.

IPN Bi 019/91 (2/39) t. 4.

Wacław Maliszewski pseudonim "Szpak" i "Jaw" figuruje (wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach Wydz. "C" KW MO w Białymstoku z roku 1982 zatytułowanych "Charakterystyka nr 67". To opracowanie pionu archiwalnego SB dot. historii Komendy Powiatowej NZW krypt. "Mazur", jej struktur, dowódców i zbrojnych oddziałów - walczących z komunistycznymi okupantami kraju w latach 1945-1952 na terenach powiatów Wysokie Maz. i Łomża. Wacław Maliszewski pseudonim "Szpak"- "Jaw" figuruje w tych aktach jako dowódca II kompanii i następnie całego 1 batalionu NZW (podległego Komendzie Powiatowej krypt. "Mazur") w okresie od 14 grudnia 1945 do lipca 1946. Na str. 86 ww. akt zapisano także, że w dniu 6 lipca 1946 Wacław Maliszewski został aresztowany.

IPN Bi 019/34 t. 1 (1/32), IPN BU 0177/67 t. 4.